

Безспорно установяването на общия брой на българите по света предизвиква и задържа общественото внимание в нашата страна¹. Този интерес особено се засилва, когато по някакъв повод се обсъжда положението на сънародниците ни зад граница.

Основната цел на разработката е да се установи броят на лицата от български етнос и произход от България, регистрирани в материалите от преброяванията на населението в различни държави и територии по света. За изпълнението на тази цел ще бъдат обсъдени критериите за обособяване на етническата принадлежност, прилагани в отделните страни, източниците на данните, положението в отделни страни, където има по-голямо "българско присъствие" и др.

КРИТЕРИИ Един от начините, чрез които се събират данни за етническата и националната принадлежност на отделните лица, са преброяванията на населението.

За съжаление, в различните страни не се прилага единен критерий за установяване на етническите различия между хората при преброяванията на населението. В практиката на преброяванията за тази цел се прилагат главно критериите, поместени по-долу. Показани са и признаците, по които те се отразяват.

КРИТЕРИИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕТНИЧЕСКАТА ПРИНАДЛЕЖНОСТ ПРИ ПРЕБРОЯВАНИЯТА НА НАСЕЛЕНИЕТО

Критерии	Признаци
Територия	Обитаване на определени части от дадена страна или континент
Общ произход	Страна на раждане, страна на раждане на родителите, националност, гражданство, потекло (от страна или етнос)
Външни (физически) белези	Раса или цвят
Облекло	Носене на традиционни дрехи и обувки
Религия	Придържане към определено вероизповедание
Език	Майчин език, говорим език, говорим език в домакинството, знаене на определени езици
Собствено осъзнато развитие (самосъзнание)	Самоопределение за принадлежност към определена етническа или национална общност или група

¹ Необходимо е да отбележа, че по този въпрос са работили и работят много учени и обществени дейци, между които са професорите Анастас Иширков (Брой на българите, Известия на Народния етнографски музей в София, кн. 1, 1928) и Петър Коледаров (Брой на българите - 1878, 1912, 1968 г., Население, кн. 4, 1990).